

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 11-04-2022 r.

III.7060.248.2022.BS

Pan
prof. Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP
e-PUAP
/Kancelaria_Senatu/Skrytka ESP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z przekazaniem w dniu 22 marca 2022 r. (pismo o sygn. **BPS/043-38-1578/22**) oświadczenia Senatora Jana Filipa Libickiego dotyczącego Pana M
Ś: , w celu ustosunkowania się do obowiązujących przepisów zastosowanych wobec brata Skarżącego, uprzejmie informuję, co następuje.

Z nadesłanej dokumentacji wynika, Pan Mi Ś domaga się zmiany dotychczasowych przepisów odnoszących się do wypłaty świadczeń w przypadku zbiegu do emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Nadrzędną zasadą przewidzianą w art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 504) w przypadku zbiegu do kilku świadczeń wypłaca się tylko jedno z nich - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

Wyjątki od tej zasady zostały enumeratywnie wymienione w art. 96 ustawy emerytalnej. Dotyczą one zbiegu prawa do emerytury i renty inwalidy wojennego i wojskowego, renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej kombatantom oraz renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową.

Ze stanu faktycznego wynika, że brat Pana M Ś (J) od 17 września 1999 r. jest uprawniony oprócz emerytury pracowniczej, do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Wobec zbiegu uprawnień do renty z ubezpieczenia wypadkowego z emeryturą, Oddział ZUS wypłaca Zainteresowanemu rentę z ubezpieczenia wypadkowego w pełnej wysokości (jako świadczenie korzystniejsze) i połowę emerytury, zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2022 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1205 ze zm.).

Przepis ten stanowi, że osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego oraz do emerytury na podstawie odrębnych przepisów wypłaca się, zależnie od jej wyboru:

- 1) przysługującą rentę powiększoną o połowę emerytury albo
- 2) emeryturę powiększoną o połowę renty.

Konstytucja RP w art. 67 deklaruje prawo obywateli do zabezpieczenia społecznego m.in. „po osiągnięciu wieku emerytalnego”. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Formy zabezpieczenia, a co za tym idzie również rodzaje świadczeń i warunki nabywania do nich prawa, a także sposób finansowania, mogą być zróżnicowane. Swoboda regulacyjna parlamentu w dziedzinie zabezpieczenia społecznego obejmuje, w szczególności, ustalenie poziomu i zakresu tych świadczeń. W tym zakresie ma ona wielokierunkowy charakter, bo obecna konstytucja ani nie gwarantuje stałego rozwoju systemu świadczeń socjalnych, ani też nie nakłada na ustawodawcę obowiązku maksymalnej rozbudowy tego systemu. Urzeczywistnienie prawa do zabezpieczenia społecznego musi się dokonywać w taki sposób, „aby z jednej strony uwzględniało istniejące potrzeby, z drugiej możliwości ich zaspokojenia”.

Przy czym jeśli chodzi o wysokość świadczeń to określając zakres prawa do zabezpieczenia społecznego, ustawa nie może naruszyć istoty danego prawa, która określa jego tożsamość.

Tryb postępowania organu rentowego w sprawie brata Wnioskodawcy, przedstawiony w piśmie Prezesa ZUS z dnia 19 października 2021 r. pozostaje w zgodzie z konstytucyjnymi normami prawnymi.

Spełnienie oczekiwania Wnioskodawcy przyznania uprawnionym w zbiegu do dwóch świadczeń, w 100% obliczonej wysokości zarówno emerytury, jak i renty z tytułu wypadku przy pracy, wymagałoby przebudowania obecnego systemu emerytalno – rentowego tj. wdrożenia nowych regulacji w zakresie polityki społeczno – ubezpieczeniowej oraz finansowej Państwa. Kształtowanie polityki społecznej Państwa należy do rządu i parlamentu i tym organom przysługuje inicjatywa ustawodawcza. Z ramienia rządu za kształtowanie polityki społecznej Państwa, w tym uregulowań dotyczących rozwiązań z zakresu emerytur i rent odpowiedzialny jest Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Wymaga podkreślenia, iż zapewnienie odpowiednich dochodów na starość powinno być jednym z podstawowych wyzwań ze względu na trwający i pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa.

W tym aspekcie, stanowisko Pani Minister Rodziny i Polityki Społecznej przekazane Panu Marszałkowi w niniejszej sprawie wskazuje, że sytuacja materialna najuboższych emerytów jest na bieżąco analizowana, z uwzględnieniem skutków finansowych Państwa.

Z uwagi na okoliczność, iż kwestionowane przez Zainteresowanego regulacje prawne nie budzą zastrzeżeń z punktu widzenia przestrzegania konstytucyjnych praw i wolności człowieka i obywatela, Rzecznik nie stwierdził podstaw do podejmowania działań w tym zakresie.

Z wyrazami poważania

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/